

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-дослідної роботи

Андрій КУЗИК

«01» вересня 2022 р.

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки докторів філософії

спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

за освітньо-науковою програмою «Професійна освіта»

Програма педагогічної практики підготовки докторів філософії спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) за освітньо-науковою програмою «Професійна освіта». Львів : ЛДУБЖД, 2022. 30 с.

Укладачі:

професор кафедри практичної психології та педагогіки, д. пед. н.,
професор Литвин А. В.;
завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук,
д. пед. н., доцент Цюприк А. Я.;
начальник ад'юнктури/докторантури, к.т.н. Копистинський Ю. О.

Рецензенти:

професор кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук,
д. пед. н., професор Васянович Г. П.;
завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти Львівського
національного університету імені Івана Франка, д. пед. н., професор
Мачинська Н. І.

Програму рекомендовано кафедрою практичної психології та педагогіки,
протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою навчально-наукового інституту психології та
соціального захисту, протокол від «1» вересня 2022 року № 1

Програму скориговано, затверджено та пролонговано рішеннями Вченої ради
навчально-наукового інституту психології та соціального захисту
на 202_ р. (протокол №__ від __. __.202_ р.);
на 202_ р. (протокол №__ від __. __.202_ р.);
на 202_ р. (протокол №__ від __. __.202_ р.);
на 202_ р. (протокол №__ від __. __.202_ р.).

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

1.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма педагогічної практики для здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Професійна освіта» та вимог нормативно-правових актів, що регламентують підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Педагогічна практика в системі вищої освіти є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності ад'юнктів (аспірантів) щодо організації та здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу, здобуття й удосконалення вмінь і навичок практичної викладацької діяльності.

Педагогічну практику проводять, як правило, на кафедрі, на якій працює науковий керівник ад'юнкта (аспіранта). Педагогічна практика проходить під організаційно-методичним керівництвом викладача відповідної кафедри. Тривалість педагогічної практики, терміни її проведення та обсяг визначаються навчальним планом та індивідуальним навчальним планом ад'юнкта (аспіранта).

Згідно з навчальними і робочими навчальними планами здобувачі освітньо-наукового рівня за ОНП «Професійна освіта» проходять практику в VI семестрі протягом 4 тижнів. Загальний обсяг практики складає 120 год. (4 кредити).

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СТАЖУВАННЯ

Педагогічна практика на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої, професійної (професійно-технічної) освіти.

Метою педагогічної практики є набуття, поглиблення й удосконалення комплексу професійних знань, умінь і навичок, розвиток професійних якостей особистості, необхідних для здійснення викладацької діяльності в закладах професійної (професійно-технічної) та вищої освіти, самостійного виконання функціональних обов'язків педагогічних і науково-педагогічних працівників (викладацької діяльності).

Завдання практики полягають у формуванні в здобувачів знань щодо:

- особливостей реалізації науково-дослідницької роботи відповідно до проблематики дисертаційного дослідження;
- специфіки організації освітнього процесу в закладах професійної освіти;
- змісту діяльності викладача в галузі вищої, професійної (професійно-технічної) освіти;

- розроблення та раціонального використання навчально-методичного забезпечення занять у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти;
- методики проведення виховної роботи зі студентами, функціональних обов'язків куратора академічної групи.

а також формування вмінь:

- організовувати науково-дослідницьку роботу, спрямовану на розв'язання завдань дисертаційного дослідження;

- аналізувати практичний досвід підготовки фахівців у закладах професійної освіти, результати власної навчально-пізнавальної діяльності;

- діагностувати актуальні проблеми професійної підготовки фахівців й пропонувати можливі шляхи їх вирішення;

- планувати етапи освітньої діяльності у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти з метою розв'язання поставлених завдань;

- проводити навчальні заняття (лекції, семінарські, практичні, лабораторні) у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти; оцінювати навчальні досягнення студентів;

- організовувати виховну роботу здобувачів освіти.

Педагогічна практика забезпечує набуття таких програмних компетентностей:

Загальної компетентності:

– ЗК05. Готовність до викладацької та науково-педагогічної діяльності у професійній школі на основі усвідомлення дидактичних закономірностей, психологічних феноменів і психолого-педагогічних особливостей, правил безпеки життєдіяльності та гендерної рівності; здатність мотивувати студентів завдяки володінню педагогічною майстерністю (педагогічною технікою, вміннями проектувати, здійснювати й оцінювати освітній процес, критично оцінювати власну роботу тощо) та дослідницькими вміннями, адаптуючись до нових ситуацій і потреб ринку освітніх послуг, вимог роботодавців;

Фахові компетентності:

– ФК02. Здатність критично аналізувати проблеми і суперечності, що виникають в освітніх процесах, системах і технологіях, виявляти сучасний стан, виокремлювати сутнісні ознаки, оцінювати і враховувати наукові досягнення, концепції, теорії, новітні підходи у сфері освіти, виокремлювати актуальні завдання системи професійної освіти, навчання, виховання та розвитку майбутніх фахівців в умовах євроінтеграції;

– ФК04. Вміння моделювати інноваційні освітні системи, раціонально проектувати і конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання у професійній (професійно-технічній) і вищій освіті, обґрунтовувати необхідні педагогічні умови, реалізувати оптимальне освітнє середовище, визначати

напрями і способи ефективного науково-методичного забезпечення різних видів навчально-виховної роботи у професійній школі, враховувати вітчизняні здобутки та імплементувати кращі зарубіжні розробки;

– ФК05. Вміння здійснювати ефективну співпрацю з науково-педагогічними кадрами з питань реалізації наукових досліджень й упровадження інновацій у професійну освіту на основі стратегії партнерства, здатність упроваджувати ефективні шляхи педагогічного управління для активного залучення суб'єктів освітнього процесу в пошукову діяльність, гармонійної взаємодії, обміну досвідом і знаннями і ресурсного забезпечення.

У результаті проходження науково-педагогічної практики аспірант повинен оволодіти *інтегральною компетентністю* – здатністю розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної освіти та науково-педагогічної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення, вдосконалення і створення нових освітніх систем та інноваційних технологій.

Програмні результати навчання, які забезпечує проходження педагогічної практики:

– ПР07. Самостійно розробляти структурно-функціональну модель, обґрунтовувати педагогічні умови професійної підготовки, виконувати оцінювання ефективності освітнього процесу (за темою дослідження), вирішувати комплекс завдань, що виникають у науково-дослідній і практичній діяльності в царині професійної освіти;

– ПР10. Застосовувати традиційні та новітні методи, інноваційні технології та інструментарій (у т. ч. інформаційно-комунікаційні) в науковій, науково-педагогічній, соціально-просвітницькій і громадській діяльності;

– ПР11. Виявляти лідерські якості, відповідальність, самостійність, автономність і професійну мобільність під час реалізації комплексних науково-педагогічних і освітніх проєктів, спроможність адаптуватися до нових освітніх ситуацій і наукових викликів, керувати освітнім процесом, ухвалювати адекватні рішення та корегувати власну роботу;

– ПР13. Осмислювати стратегію розбудови вітчизняної системи освіти, передбачати і визначати провідні напрями модернізації професійної освіти, обирати ефективні підходи до оновлення змісту та методів підготовки фахівців, розробляти новітнє науково-методичне забезпечення професійної підготовки, ефективно застосовувати традиційні й інноваційні технології навчання з метою оптимізації освітнього процесу, формулювати авторські пропозиції та рекомендації щодо побудови і розвитку сучасного інформаційно-освітнього середовища в закладі освіти;

– ПР14. Організувати пошук, відбір і оброблення наукової інформації та емпіричних даних, спланувати і реалізувати на практиці оригінальне наукове

дослідження, яке характеризується актуальністю, новизною, теоретичною та практичною цінністю, сприяє розв'язанню значущих проблем професійної освіти відповідно до галузевих потреб.

1.3. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика є невід'ємною складовою освітньо-наукової програми підготовки професіоналів вищої кваліфікації і спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття й удосконалення практичних умінь і навичок та інших компетентностей зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Передумовою для проходження практики є успішне виконання здобувачами освітнього компоненту освітньо-наукової програми, що передбачає вивчення циклу обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін.

Тривалість практики: 4 тижні. На практику відведено 4,0 кредити ЄКТС (120 год.), які передбачають:

- відвідування й аналіз навчальних занять, консультацій, які проводять науково-педагогічні працівники;
- підготовка до проведення навчальних занять (розробка методичних та дидактичних матеріалів);
- проведення навчальних занять (у межах 30 годин). Дозволяється проведення навчальних занять починаючи з другого року навчання в ад'юнктурі;
- підготовка звітних матеріалів.

Керівники педагогічної практики призначаються з числа найбільш досвідчених науково-педагогічних працівників університету, які мають достатній науково-педагогічний стаж, володіють високими моральними, діловими та професійними якостями і нестимуть персональну відповідальність за якість проведення педагогічної практики.

Педагогічна практика регламентується цією Програмою, планами роботи і розпорядком дня, на основі яких складається Індивідуальний план педагогічної практики на весь період (додаток 1). Індивідуальні плани затверджуються завідувачем (начальником) кафедри, де проходять педагогічну практику ад'юнкти / аспіранти.

1.4. ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво педагогічною практикою здійснює завідувач (начальник) кафедри шляхом:

- забезпечення виконання програм, індивідуальних планів педагогічної практики у повному обсязі та контролю за їх реалізацією, аналізу роботи ад'юнктів та аспірантів, надання їм необхідної допомоги;
- встановлення режиму роботи ад'юнктів та аспірантів;
- добору безпосередніх керівників практики з числа підпорядкованих працівників та оформлення відповідних розпоряджень;
- роз'яснення правового статусу ад'юнктів та аспірантів, ролі та місця керівників практики й інших працівників;
- проведення інструктажів ад'юнктів та аспірантів, ознайомлення з викладацькою діяльністю, її структурою, внутрішнім розпорядком, правилами безпеки праці;
- проведення виховної роботи;
- забезпечення необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо;
- узагальнення підсумків практики;
- затвердження характеристик на ад'юнктів та аспірантів.

Безпосередні керівники практики забезпечують проходження практики шляхом:

- ознайомлення ад'юнктів та аспірантів з викладацькою діяльністю, характером та особливостями роботи;
- щоденний облік та оцінка роботи здобувачів, контроль за виконанням плану практики, внутрішнього розпорядку дня, веденням щоденників;
- контроль за проведенням пробних занять ад'юнктів та аспірантів;
- складання характеристик на ад'юнктів та аспірантів, подання на затвердження їх керівникам (не менш, як за три дні до закінчення практики);
- підготовка для керівництва матеріалів за підсумками практики з метою узагальнення і вироблення пропозицій щодо вдосконалення його організації.

Начальник докторантури, ад'юнктури забезпечує проходження практики шляхом:

- складання графіків проходження педагогічної практики аспірантами та ад'юнктами і контроль за своєчасним направленням їх на практику;
- ознайомлення ад'юнктів та аспірантів з програмою проходження практики, формою та змістом звітної документації;
- обліку проходження практики ад'юнктами та аспірантами ЛДУБЖД, долучає звітну документацію до особової справи.

До початку науково-педагогічної практики проводиться настановне заняття, на якій аспіранти ознайомлюються з положенням про практику, програмою практики, її метою та завданнями, методичними рекомендаціями, вимогами щодо оформлення звітності та результатів практики.

Перший тиждень практики відводиться на вивчення та аналіз документації кафедри, ознайомлення з колективом академічної групи тощо. У цей період практикант відвідує заняття всіх викладачів, бере участь у заходах, які проводяться в групі. Також здобувачі разом із керівником практики (науковим керівником) складають індивідуальний план роботи на весь період практики.

Практика закінчується звітом про проходження практики та диференційованим заліком з відповідним записом наукового керівника в заліково-екзаменаційній відомості. Керівник практики контролює забезпечення належних умов праці аспірантів-практикантів, проводить обов'язкові інструктажі з охорони праці та техніки безпеки.

1.5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ

Ад'юнкти та аспіранти мають *право*:

- отримувати необхідну консультативну допомогу від керівника практики, начальника/завідувача кафедри, начальника аспірантури з усіх питань, які виникають під час проходження практики; вносити пропозиції з удосконалення організації практики;
- відвідувати заняття, що проводять провідні науково-педагогічні працівники ЛДУБЖД із метою вивчення та аналізу методики викладання;
- на вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації наявної в закладі, бібліотечному фонді ЛДУБЖД; використання комп'ютерної техніки, Інтернету для підготовки методичних і дидактичних матеріалів;
- користуватися технічним та іншими засобами кафедри в аудиторіях;
- вносити пропозиції керівництву кафедри щодо вдосконалення організації і проведення практики та матеріально-технічної бази кафедри.

Ад'юнкти та аспіранти *зобов'язані*:

- під час підготовки до практики вивчити Програму практики;
- після прибуття на місце практики відрекомендуватися завідувачу (начальнику) кафедри;
- вивчити план роботи, завдання, які вирішує кафедра, розпорядок дня;
- на основі Програми практики скласти індивідуальний план роботи на весь період практики і подати його на затвердження завідувачу (начальнику) кафедри;
- виконувати передбачені Програмою завдання в повному обсязі та у встановлені строки;

- щоденно вносити відомості про виконану роботу в щоденник практики (додаток 2);
- дотримуватися розпорядку дня, встановленого в закладі освіти;
- проявляти організованість, ініціативу, дотримуватись вимог чинного законодавства України;
- вивчати накази, інструкції, огляди, методичні та аналітичні документи, що відносяться до сфери викладацької діяльності;
- брати участь у громадському житті колективу;
- бути бездоганим у своїй поведінці, взірцем високої дисциплінованості, зразкового зовнішнього вигляду;
- за два робочих дні до закінчення практики скласти звіт про проходження практики (додаток 3).

2. ЗМІСТ ЗАВДАННЯ НА ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ

Зміст і послідовність педагогічної практики визначається програмою та передбачає такі види діяльності аспірантів:

1. *Науково-дослідницька робота:* вивчення основних напрямів наукової діяльності викладачів кафедри та аналіз їх наукових здобутків; формування пошуково-дослідницьких умінь і навичок, необхідних для успішної реалізації завдань дисертаційного дослідження; залучення аспірантів до організації й керівництва студентською науково-дослідницькою роботою на кафедрі.

2. *Навчальна робота:* поглиблення й удосконалення науково-теоретичних знань із проблем професійної освіти; ознайомлення з основними формами проведення занять у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти і критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів; самостійне проведення практикантами різних видів навчальних занять (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних) у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти із застосуванням сучасних методів і засобів навчання.

3. *Методична робота:* ознайомлення з основними напрямками методичної роботи на кафедрі; створення умов для розвитку творчих здібностей і самореалізації аспірантів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні; формування у студентів-практикантів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в освітньому процесі; розвиток особистісних якостей майбутніх викладачів в галузі професійної освіти; формування умінь аналізувати досвід і практику роботи викладачів і кураторів, власну професійну діяльність.

4. *Організаційно-виховна робота:* ознайомлення аспірантів з основними напрямками організаційно-виховної роботи на кафедрі; формування умінь організації аудиторної та позааудиторної навчально-виховної роботи студентів;

ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи, методикою проведення виховної роботи у ЗВО.

№ з/п	Розділи та зміст завдання	Звітний матеріал
1	2	3
1.	Ознайомлення з організацією освітнього процесу в ЛДУБЖД	
1.1	Вивчення Закону України "Про вищу освіту", Положення щодо організації освітнього процесу у ЛДУБЖД, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ЛДУБЖД, Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД, Положення про кафедру, Посадових інструкцій викладача, Індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників, Положення про Вище професійне училище Львівського державного університету безпеки життєдіяльності	Відмітка в щоденнику
1.2	Ознайомлення з освітньо-професійними програмами, навчальними планами і силабусами	Відмітка в щоденнику
2.	Відвідування занять, що проводять провідні викладачі ЛДУБЖД та їх аналіз	
2.1	Відвідування лекцій найбільш досвідчених науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
2.2	Відвідування семінарів і практичних занять, які проводять досвідчені науково-педагогічні працівники кафедри	
2.3	Аналіз використання найбільш досвідченими науково-педагогічними працівниками кафедри нормативно-правового та науково-методичного забезпечення, сучасних засобів і технологій проведення занять, інноваційних методів навчання	Відмітка в щоденнику. Аналітична довідка
3.	Розробка навчально-методичних і дидактичних матеріалів та проведення аудиторних занять із навчальної дисципліни	
3.1	Розробка частини фонду лекцій з обраної дисципліни (не менше 4-ох), підготовка дидактичних матеріалів (презентацій, наочні засоби навчання, відеозаняття тощо)	Копії підготовлених дидактичних матеріалів
3.2	Проведення лекцій із обраної дисципліни (самостійно або спільно із лектором)	Відмітка в щоденнику
№ з/п	Розділи та зміст завдання	Звітний матеріал

1	2	3
3.3	Підготовка методичних розробок на практичні заняття (не менше 5-и) і планів семінарських занять (не менше 5-и)	Копії підготовлених дидактичних матеріалів.
3.4	Проведення практичних і семінарських занять з обраної дисципліни (самостійно або спільно з викладачем)	Відмітка в щоденнику.
3.5	Наповнення навчально-методичними, мультимедійними матеріалами, тестовими завданнями дисципліни у Віртуальному університеті	Зміни у Віртуальному університеті
4.	Участь в оцінюванні якості різних видів робіт здобувачів вищої освіти	
4.1	Перевірка контрольних і самостійних робіт, проведених на заняттях	Матеріали поточного контролю
4.2	Перевірка індивідуальних завдань, звітів за різні види робіт, курсових проектів (робіт) тощо	Матеріали поточного контролю
5.	Консультативна робота зі здобувачами вищої освіти, участь у керівництві науковими дослідженнями курсантів/студентів, що входять до наукового товариства кафедри	
5.1	Проведення консультацій із курсантами /студентами із обраної дисципліни	Графік консультацій
5.2	Керівництво науковими дослідженнями курсантів / студентів із підготовкою наукових робіт, статей, тез доповідей тощо	Наукові роботи, статті, тези доповідей
6.	Опанування онлайн курсів (рекомендовано)	
6.1	"Інтерактивне навчання: інструменти та технології для цікавих уроків" на платформі "Дія. Цифрова освіта"	Сертифікат
6.2	"Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах" на платформі Prometheus	Сертифікат

3. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД»

<https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitno_go_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf>.

Із метою забезпечення максимального засвоєння здобувачами освіти матеріалу курсу використовуються такі **методи**: спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз.

Методи контролю та самоконтролю успішності здобувачів освіти:

поточний контроль: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики);

підсумковий контроль – диференційований залік.

4. ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика завершується диференційованим заліком. Захист практики проводиться у визначений термін, перед комісією на кафедрі, де проходили педагогічну практику ад'юнкти та аспіранти.

Ад'юнкт/аспірант під час здачі заліків за результатами педагогічної практики особисто повинен подати такі **звітні документи**:

– індивідуальний план проходження педагогічної практики (додаток №1), затверджений завідувачем (начальником) кафедри;

– щоденник роботи ад'юнкта/аспіранта (додаток №2), з відміткою про виконання, підписом керівника практики;

– звіт (додаток №3) за результатами проходження практики, затверджений завідувачем (начальником) кафедри;

– характеристика з оцінкою видів діяльності 1-4, наведених у критеріях оцінювання, підписана завідувачем (начальником) кафедри та завірена печаткою навчально-наукового інституту;

– копії/оригінали документів і матеріалів, передбачених розділом 2 Програми.

На захисті, ад'юнкт/аспірант повинен доповісти, як він організував свою роботу під час педагогічної практики, на скільки повно та якісно виконав

індивідуальний план, з якими труднощами стикнувся, обґрунтувати прийняті рішення та інші дії, які були виконані в процесі практики.

Підсумкова оцінка виставляються на основі звітних матеріалів, поданих ад'юнктам/аспірантами, характеристики, керівників практики, відгуків від науково-педагогічних працівників і захисту результатів практики.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Підсумкова оцінка проходження педагогічної практика визначається як сума балів за такі види діяльності.

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів
1.	<i>Розробка навчально-методичного забезпечення для проведення лекції:</i> – конспект лекції; – мультимедійна презентація.	5 5
2.	<i>Проведення лекції:</i> – дотримання структури (формулювання мети та плану, виділення основних частин); – методичний рівень (сучасні методи навчання, міждисциплінарні зв'язки); – стиль проведення (темп викладання, уміння спонукати та підтримувати інтерес аудиторії до матеріалу); – змістовність (науковий рівень, відповідність сучасним досягненням науки і техніки).	5 5 5 5
3.	<i>Розробка навчально-методичного та дидактичного матеріалу для проведення практичного заняття:</i> – методична розробка для практичного заняття; – підготовка необхідного дидактичного матеріалу (таблиці, карти, схеми, тести, тощо).	5 5
4.	<i>Проведення семінарського заняття:</i> – дотримання структури (формулювання мети та завдань заняття, контроль виконання роботи, її перевірка, аналіз допущених помилок, підведення підсумків); – професійна спрямованість (відповідність лекційному матеріалу, зв'язок матеріалу з сучасним практичним досвідом); – методичний рівень (відповідність нормативам (стандартам), вміння довести алгоритм виконання завдання, рівень складності); – майстерність (вміння активізувати роботу здобувачів,	5 5 5

	підтримка контакту з аудиторією).	5
5.	<i>Відповідність практики індивідуальному плану</i>	5
6.	<i>Ведення щоденника практики</i>	5
7.	<i>Підготовлений звіт про практику</i>	10
8.	<i>Захист практики</i>	20
	Всього	100

Основним документом практиканта є звіт, в якому зазначаються основні види робіт за весь період практики. Звіт разом з іншою документацією практикант подає на кафедру впродовж 20 робочих днів після закінчення практики. Форма і зміст звіту аспірантів про проходження педагогічної практики визначаються робочою програмою практики з дотриманням усіх вимог щодо оформлення відповідної звітної документації.

Захист матеріалів педагогічної практики аспірантів / ад'юнктів здійснюється під час проведення заліку. Оцінка виставляється за результатами співбесіди зі здобувачем і з урахуванням якості оформлення звітної документації.

За результатами виконання практики оцінюється:

- *ступінь* сформованості науково-дослідницьких умінь і навичок аспірантів як майбутніх професіоналів;

- *якість* науково-педагогічних знань, проявлених в ході практики та їх відображення у звітній документації;

- *рівень* сформованості практичних умінь і навичок організації і проведення занять з навчальних дисциплін, передбачених програмою практики.

За проходження рекомендованих онлайн курсів здобувачу додатково нараховується до 5 балів.

Підсумкова оцінка з педагогічної практики прирівнюється до семестрової оцінки з навчальної дисципліни і не може бути більшою за 100 балів. Оцінка за 100-бальною шкалою переводяться в національну (чотирибальну) шкалу ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

Підсумки проведення педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри практичної психології та педагогіки і вченій раді навчально-наукового інституту психології та соціального захисту.

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91–100	A	відмінно	зараховано
81–90	B	добре	
71–80	C		
61–70	D		
51–60	E	задовільно	не зараховано
36–50	FX	незадовільно	
0–35	F		

З поважних причин (при наявності підтверджувальних документів) здобувачу може бути надане право повторного проходження практики.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрущенко В.П. Педагогіка вищої школи: підручник / за ред. В.Г. Кременя. Київ : Пед. думка, 2009. 256 с.
2. Біляковська О.О., Мищишин І.Я., Цюра С.Б. Дидактика вищої школи: навч. посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
3. Васянович Г. П. Педагогіка і психологія. Вибрані твори; у 7 т. Т. 4. Львів : Норма, 2015. 512 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посібн. для студ. магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
5. Жигір В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка: навч. посіб. / за ред. М.В. Вачевського. Київ : ТОВ «Кондор», 2012. 336 с.
6. Інформаційно-комунікаційні технології для педагогічних працівників : практичний курс. Чернігів: ЧОШПО імені К.Д.Ушинського, 2014. 62 с.
7. Козій М.К. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики студентів : метод. посібн. для студ. педуніверситетів. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 140 с.
8. Козяр М. М., Коваль М. С. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 327 с.
9. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. Київ: Знання, 2005. 486 с.
10. Мороз О.Г., Падалко О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи. Київ: НПУ, 2003. 267 с.
11. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
12. Організація, зміст та оцінювання неперервної педагогічної практики майбутніх учителів : навч.-метод. посібник / за заг. ред. А.М. Бойко. Полтава, 2002. 144 с.
13. Педагогічна майстерність: підручник / За ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид. допов. і переробл. Київ : Вища шк., 2008. 422 с.
14. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами від 20.12.94) / Інформ. зб. Міністерства освіти України. 1993. № 17-18. С. 16-30.
15. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». Наказ Міністерства розвитку екон., торг. та с/г України № 610 від 23.03.2021. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf
16. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / розроб. А. К. Солоденко, Д. Б. Панасевич. Київ : ІТЗО, 2013. 28 с.
17. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.
18. Шулдик Г.О., Шулдик В.І. Педагогічна практика : навч. посіб. для студ. пед. вузів. Київ: Науковий світ, 2000. 143 с.
19. Koval M., Lytvyn A. Implementation of Information and Educational Environment of Higher Education Institution in Ukraine during the COVID-19 Pandemic. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia–Psychologia*. L. XXXV (1). Lublin – Polonia, 2022. P. 19–31.
20. Rudenko, L. Healthcare Educational Process in Higher Schools – the Challenge of Time. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia–Psychologia*, 35(1), 2022. VOL. XXXV, 1. P. 141–148.

Додаткова література

1. Андрущенко В.П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу // *Вища освіта України*. № 1. 2004. С. 5-9.
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Львів : «Норма», 2005. 344 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. 576 с.
4. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності : навч. посібн. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
5. Дзюба П.А. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі: посібник. Дніпро: Ліра, 2015. 24 с.
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
7. Експеримент на екрані комп'ютера: монографія / авт. кол.: Ю. О. Жук, С. П. Величко, О. М. Соколюк, І. В. Соколова, П. К. Соколов; за ред. Жука Ю. О. Київ: Педагогічна думка, 2012. 180 с.
8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В.Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Єгорова І. В. Інноваційні технології в роботі куратора академічної групи : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 74 с.
10. Литвин А., Руденко Л., Федюк Г. Методичні особливості розвитку педагогічної майстерності вчителів у процесі професійного самовдосконалення. *V Всеукраїнський педагогічний конгрес* : зб. наук. пр. Львів : Сполом, 2020. С. 108–118.
11. Марченко О. Г. Основи педагогічної майстерності. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 112 с.
12. Педагогіка вищої школи / за ред. З.Н. Курлянд. Київ: Знання, 2005. 399 с.
13. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. 3-є вид. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
14. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. О.С. Цокур. Одеса: СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
15. Ситуационный анализ или анатомия кейс-метода / под ред. Ю.П. Сурмина. Київ: Центр інновацій та розвитку, 2002. 286 с.
16. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ: Вища школа, 2005. 240 с.
17. Тернопільська В.І., Коломієць Т.В., Піонтківська І.О. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль, 2014. 264 с.
18. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібн. Київ: Академвидавництво, 2006. 352 с.
19. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи. Вип. 2. Педагогічний менеджмент: навчально-методичний посібник. Одеса: Юридична література, 2002. 68 с.
20. Шевченко О.А., Хозраткулова І.А. Тренінги професійного становлення молодих педагогів. Харків : Вид. група «Основа», 2010. 112 с.
21. Щербак О.І. Професійно-педагогічна освіта: теорія і практика : монографія; за ред. Н. Г. Ничкало. Київ : Наук. світ, 2010. 279 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <http://naqa.gov.ua>
3. Національний Темпус-офіс в Україні. Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>
4. Офіційний сайт ЮНЕСКО. URL: <http://www.unesco.org/>
5. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР) № 76-VIII від 28.12.2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 1998, № 32, ст. 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Закон України «Про фахову передвищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 30, ст.119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки : схвалено Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
10. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
11. Положення про електронні освітні ресурси. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1060 від 01. 10. 2012 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>.
12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>

Додаток 1

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач (начальник) кафедри

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження педагогічної практики ад'юнктом/аспірантом
____–го курсу

(прізвище, ім'я та по батькові)

(галузь знань, спеціальність, спеціалізація)

Період проходження: _____ – _____

(день/місяць – день/місяць рік)

Загальний обсяг: ____ год.

Мета і завдання педагогічної практики: _____

План проходження практики

Зміст роботи	День					Відмітка про виконання
	1	2	3	4	5	
<i>Перший тиждень</i>						
1. Складання індивідуального плану						
2. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри						
3. Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри						
4. Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка						
<i>Другий тиждень</i>						
5. Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри						
6. Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка						
7. Самостійне проведення навчальних занять						
8. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та студентів						
<i>Третій тиждень</i>						
9. Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка						
10. Самостійне проведення навчальних занять						
11. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт слухачів та самоаналіз						
12. Індивідуальна робота зі слухачами та студентами						
13. Підготовка статті або тез за темою дисертаційного дослідження						
<i>Четвертий тиждень</i>						
14. Самоаналіз успішності педагогічної діяльності						
15. Підготовка статті або тез за темою дисертаційного дослідження						
16. Підготовка звіту про науково-педагогічну практику						

Погоджено

Керівник педагогічної практики

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

Ад'юнкт/аспірант

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

Додаток 2

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач (начальник) кафедри

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЩОДЕННИК

проходження педагогічної практики ад'юнкт/аспірантом __– го курсу

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)

№ з/п	Найменування заходів	Термін виконання	Відмітка про виконання	Оцінка	Підпис наставника
1	2	3	4	5	6
1.		<i>Дата</i>	Виконано <i>Дата</i>		

Ад'юнкт/аспірант

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

Керівник педагогічної практики

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

Примітки

1. У щоденнику ад'юнкт/аспірант стисло відображає роботу, яку ним виконано протягом дня.
2. У графі «Заходи» відображається стислий зміст вивченого матеріалу (документи, функціональні обов'язки тощо).
3. У щоденнику можуть бути відображені думки ад'юнкта/аспіранта, які необхідно довести до відома керівництва підрозділу або ЗВО з питань поліпшення організації та ходу педагогічної практики, змісту навчання та практики.

Додаток 3

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач (начальник) кафедри

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗВІТ

проходження педагогічної практики ад'юнктом/аспірантом __– го курсу

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)

Місце проходження практики _____

Керівник практики _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

За період практики було виконано (стислий опис змісту педагогічної практики):

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу в закладі вищої освіти.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів інституту під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять із дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

Вивчення досвіду викладання

№	Тема лекції чи семінарського (практичного) заняття, які відвідувалися в ході практики	ПІБ викладача, який проводив заняття	Інститут, курс, група	Дата	Підпис викладача
1	2	3	4	5	6

Самостійне проведення навчальних занять

№	Тема лекції чи семінарського (практичного) заняття, які проводив аспірант-практикант	Інститут, курс, група	Дата	Оцінка	Підпис викладача
1	2	3	4	5	6

Склав:

Ад'юнкт/аспірант

_____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

Відгук та оцінка роботи аспіранта на практиці (заповнює керівник практики від бази практики):

Керівника практики від бази практики _____ (підпис) _____ (посада, власне ім'я та прізвище)

Печатка бази практики

«_» _____ 20__ р.

Відгук про виконання завдання керівника практики від Університету

Керівника практики від Університету _____ (підпис) _____ (посада, власне ім'я та прізвище)

Зауваження викладачів та осіб, які перевіряють хід педагогічної практики:

Дата складання заліку « ____ » _____ 20__ р.

Оцінка: _____ (за національною шкалою) _____ (за шкалою ECTS)

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

Науковий керівник (керівник практики): _____ (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

Затверджено на засіданні кафедри практичної психології та педагогіки
Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Примітки:

У звіті зазначається:

- назва кафедри, її коротка характеристика;
 - підсумки виконання Програми педагогічної практики та індивідуального завдання (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, які дидактичні матеріали підготовлені, проведені аудиторні заняття тощо);
 - думки про організацію та результати педагогічної практики;
 - висновки щодо позитивних моментів організації та проходження педагогічної практики;
 - труднощі та недоліки, які були за період проходження педагогічної практики, прогалини у знаннях, отриманих під час навчання;
 - пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу та покращення організації педагогічної практики.
- (Обсяг – до 10 сторінок)

Додаток 4

РЕЦЕНЗІЯ НА ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЇ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

(прізвище, ім'я та по батькові аспіранта, який проводив заняття)
№ групи _____ Спеціальність _____
Курс _____ Присутні (кількість осіб) _____
Дата проведення заняття _____

Тема лекційного заняття _____

№ з/п	Критерії оцінювання	Оцінка (за національною шкалою)			
		2	3	4	5
1	Науковий характер лекції: методологічна цілісність, раціональний відбір наукових, засадничих понять, фактів. Влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень. Повнота висвітлення основних питань				
2	Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду педагогічної роботи				
3	Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, альтернативність наукових підходів, аргументованість висновків, рекомендована література				
4	Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і їх творче, цілеспрямоване поєднання, активізація думки студентів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження				
5	Практична спрямованість: орієнтація на зміст та завдання практичних (семінарських) занять з теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання				
6	Завдання для самостійної роботи студентів: їх наявність, влучність, доцільність, творчий характер, повідомлення термінів та форми перевірки завдань				
7	Стиль викладання: точність визначень формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна				
8	Мовленнєві характеристики: чіткість, вдале інтонування, голосність, тональність				
9	Виховний потенціал матеріалу лекції, ефективність його використання				

№	Критерії оцінювання	Оцінка (за національною шкалою)			
		2	3	4	5
10	Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами, інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними курсами і спецкурсами				
11	Рівень технічного забезпечення, ілюстративність (використання ПК, відео, проекційної апаратури, тощо)				
12	Організація міжособистісної взаємодії в аудиторії: створення психологічно комфортного середовища на навчальному занятті; застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо)				
13	Загальна манера поведіння практиканта: наявність позитивної установки; стиль діяльності та поведінки викладача, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами				
14	Зворотній зв'язок: методи, прийоми організації зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття; перевірка викладачем рівня розуміння, осмислення студентами навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь; застосування зворотного зв'язку для усвідомлення особливостей діяльності, мислення студентів, мотивації їхнього навчання з метою удосконалення організації навчальних занять; об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів; мотивація оцінок студентів без елементів критики особистості.				
15	Загальна оцінка проведеного заняття				

Побажання та зауваження _____

Оцінка за національною шкалою _____ Оцінка за шкалою ECTS _____

Керівник практики _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток 5

РЕЦЕНЗІЯ

НА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО (СЕМІНАРСЬКОГО) ЗАНЯТТЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

(прізвище, ім'я та по батькові аспіранта, який проводив заняття)

№ групи _____ Спеціальність _____

Курс ____ Присутні (кількість осіб) _____

Дата проведення заняття _____

Тема практичного (семінарського) заняття _____

№ з/п	Критерії оцінювання	Оцінка (за націон.шкалою)			
		2	3	4	5
1	Наявність робочого плану практичного (семінарського) заняття				
2	Визначеність мети, завдань практичного (семінарське) заняття, достатня вмотивованість діяльності студентів				
3	Відповідність змісту заняття програмі навчального курсу. Реалізація наступності між темами, видами занять у доборі навчальн. матеріалу				
4	Раціональне використання форм, методів, прийомів навчання, спрямованих на ефективне досягнення навчальних цілей заняття				
5	Форми оцінки знань, умінь та навичок студентів під час проведення практичного (семінарського) заняття. Влучність їх застосування				
6	Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів, технологій розвитку особистості студента				
7	Спрямованість практичного (семінарського) заняття на самостійну роботу студентів				
8	Оцінка засвоєння студентами основних положень практичного (семінарського) заняття				
9	Стиль педагогічної взаємодії, наявність контакту зі студентами, створення обстановки доброзичливості й вимогливості				
10	Система одержання зворотного зв'язку (опитування, тестування та ін.)				
11	Методично обґрунтоване застосування демонстраційного й роздаткового матеріалу				
12	Педагогічна техніка практиканта				
	Загальна оцінка проведеного заняття				

Побажання та зауваження _____

Оцінка за національною шкалою _____ Оцінка за шкалою ECTS _____

Керівник практики _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток 6

Взаємовідвідування занять аспірантів-практикантів АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

1. П.І.Б. аспіранта, який провів заняття _____
2. Дата відвідування, час _____
3. Спеціальність, дисципліна _____
4. № групи студентів, в якій проводилось заняття _____
5. Вид навчального заняття _____
(лекція, семінар, практичне, тренінг)

Тема заняття _____

№	Що оцінюється	Якісна оцінка а) представлено досить повно; б) представлено частково; в) представлено не в повній мірі	Бали
1	Загальні відомості про навчальне заняття		5
	зв'язок теми навчального заняття з попередніми і наступними		4
	доведення мети та завдань як кінцевого результату навчального заняття		3
2	Відбір навчального матеріалу для заняття:		
	раціональність відбору наукових, засадничих знань, понять, фактів, що складають основу розвитку умінь, навичок студентів		
	спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд проблем, соціального значущих та актуальних для життя студентів, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів		
	відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям;		
	стимулювання інтересу студентів до змісту (новизна, значущість понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання інформації через призму бачення викладача, науковця);		
3	Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації освітньо-пізнавальної діяльності студентів		
	творче, цілеспрямоване поєднання методів		
	активізація думки студентів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення		
	вияв власної позиції, поглядів, самостійного пошуку		
	використання наочних матеріалів		
4	Діяльність аспіранта-викладача:		

	ставлення до студентів, наявність позитивної установки; комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту в організації взаємодії зі студентами;		
	рівень підготовка викладача до заняття, знання предмету		
	грамотність мовлення		
	зовнішній вигляд		
	уміння триматися перед аудиторією		
5	Діяльність студентів:		
	ставлення студентів до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;		
	ставлення до особистості викладача		
6	Організація міжособистісної взаємодії студентів і розвиток їхніх взаємин:		
	створення психологічно комфортного середовища на навчальному занятті;		
	застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).		
7	Отримання зворотного зв'язку:		
	застосування методів, прийомів організації зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття;		
	перевірка викладачем рівня розуміння, осмислення студентами навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;		
	об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів;		
	мотивація оцінок студентів без елементів критики особистості.		
8	Загальна оцінка		

Висновки, пропозиції та поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних навчальних занять _____

Рецензію склав:

_____ (прізвище, ініціали аспіранта-практиканта)

_____ (підпис)

«__» _____ 20__ р.

